

Uredništvo in uprava: Ljubljana, poštni predal 290.

Dopisi morajo biti frankirani in podpisani ter opremljeni s štampiljko dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo.

Ček, račun 13.562

DELAVEC

STROKOVNI ČASOPIS.

Izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Stane posamezna številka
Din 2.—, mesečno Din 4.—,
celoletno Din 48.—, Za člana izvod Din 1.—.

Oglaš po ceniku.

Telefon šte. 3478.

V znamenju današnjega časa.

Na robu vsake epohe postajajo ljudje otrpli nasproti vsemu, kar je dovršeno in lepo. Brigada se samo za groba materialna sredstva in kako bodo najbolj prazno in mrtvo sprovedli svoj čas.

Ko se je stara rimska civilizacija približala poginu, se je opazalo, da so se, ne samo aristokracija in meščanstvo, nego tudi najnižji ljudski sloji, predali čisto materialnemu uživanju... Edine besede, ki so se takrat slišale po vsem rimskem imperiju so bile: »Panem et circenses!»

Kruha in iger!

Kruh je potreben za obstoj, a zabave so potrebne, da se ubije vsaka plemenita težnja po velikih delih.

Kruha in iger!

To se je slišalo na vseh straneh — in ljudstvo je šlo, kakor čreda ovac na najodurnejše zabave, hodilo je v cirkuse, kjer so levi in druge zveri trgali druge živali, pogosto tudi same ljudi. To je bil veliki užitek, krvavi užitek! Ali to so zahtevali tedanji oblastniki, to je bil življenski cilj vseh bogatašev, to so bili znaki moralne dekadence v narodu — predigra propada velike in nekoč slavne civilizacije.

ALI NE OPAZUJEMO TEGA TUDI DANES?

Večina ljudi se za nič drugega ne briga, nego kako priti do kruha, a ko ga dobi, pozabi na vse drugo — in zahteva zabavo!

... Poglejmo, kako živi delavstvo v mestih! Ako je delavnik in če so zaposleni — tedaj jim je jasno odrejen cilj njihovega življenja. Odhajajo na delo, da delajo za svojega delodajalca in da dobe mezdo.

No, ko je delo končano, ko pride nedelja ali praznik po veliki večini delavstvo ne ve, kaj bi delalo. Življenje brez garanta jim je dolgočasno. Da bi šlo v organizacijo? Da bi se udeleževalo vzgojno-kulturnih prireditev? Niti na misel jim ne pride, da bi »kratili« čas s tem. Zakaj se pečati z organizacijo in kulturno vzgojo? Saj so za to tukaj odborji, funkcionarji! Naj delajo in se brigajo, kako obvarovati delavske koristi. Zato so izvoljeni. Nam pa treba zabave! Gostilne!... Vina na mizo. Cel šefan! In harmoniko in...

Ni v njih stremjenja po izobrazbi, po samospoznanju in človeškem ponosu. Nimajo toliko moči, da bi se posvetili čitanju in proučevanju raznih pojavov v človeški družbi... In zato tudi ne čutijo, kdo so... Mnogi in mnogi se smatrajo za delavce, dokler delajo. Ko pa z delom nehajo, ob nedeljah in praznikih so — gospodje — ... Zastrupljeni z bedasto malomeščansko mentaliteto, posnemajo vse navade, ki so si jih osvojili od buržoazije ter celo tekmujejo v tem. Zahtevajo — ZABAV... Ne kulturno-vzgojnih, proletarskih, vzpodbudnih zabav oziroma prireditev, na katerih bi svoj razum razširili, ga okrepili in vzpodbudili v solidarno, zavedno, proletarsko delovanje, nego zabav, ničesar ne dajočih, zabav pri litrih vina in sirovih kvantah... V krčmah jim je življenje. Tu se pije, »šnopsa«, balina, prepira, poje — in tako za hip pozablja na skrbi. Na delavskih prosvetnih večerjih jih ne najdeš.

Krčme so postale deviza tlačenih in izžetih.

Pri bogataših: pijančevanje, sprehodi, gonja za zlatom, razvrat, nasiljenost... A siromašni sloji so za-

CANKARJEVA DRUŽBA BO LETOS V OKTOBRU IZDALA SLEDEČE KNJIGE:

1. Ivan Molek: »DVA SVETOVA.«

Ivan Molek je glavni urednik največjega ameriškega slovenskega in delavskega dnevnika »Prosveta« v Chicagu in slovenski pisatelj. Povest »Dva sveta« je leposlovno delo, polno zanimivih dogodkov in takorekoč prvo delo v taki obliki.

2. Ara Grabeljšek: »ŠTRAJK.«

Lepa, bojevit povest, ki slika, kako je potrebna delavcu razredna zavest in da je organiziran, če hoče izboljšati svoj položaj.

3. Hermynia zur Mühlen: »VČERAJ JE BILO, JUTRI BO...«

To so pravljice znamenite pisateljice, zanimive in mične za majhne in odrasle. Umetnik Niko Pirnat je narisal k pravljicam lepe slike, tako da bo knjiga ilustrirana. Knjigo je prevedel A. Cerkenik.

4. KOLEDAR CANKARJEVE DRUŽBE ZA LETO 1933.

Kakor dosedaj vsako leto, bo tudi letos koledar izborna urejen in nad vse zanimiv ter bo imel mnogo lepih slik.

Kakor vidite, bodo knjige za leto 1932/33 zares prvovrstne. Za članarino 20.— Din so krasno in bogato darilo. Delavstvo je lahko ponosno na to svojo književno družbo in naj bosta sleheren delavec in delavka, posebno pa strokovno organizirana, zavedna sodruga, včlanjena v Cankarjevo družbo.

Poverjeniki, včlanite v Cankarjevo družbo vse strokovno organizirane in tudi druge. 20.— Din bo vsakdo, kateri ljubi knjigo in ve, kaj je knjiga, posebno pa proletarska, in kateremu je za izobrazbo in za njegov proletarski ponos, rad žrtvoval, če ne naenkrat, pa v obrokih, da bo tako član velikega, solidarnega in močnega »MI«.

CANKARJEVA DRUŽBA.

čeli to razumevati kot nekaj normalnega in dobrega. Oni zgubljajo vero v svoje lastne moči in se pokoravajo »PROKLETI USODI«, ki jim je »DOLOČILA«, da žive v atmosferi krutosti, bede in trpljenja...

Ta materialna in moralna mizerija, ki nas obkroža z vseh strani, povzroča, da se v človeški družbi razvijajo nezasišani zločini in krvava nasilja. Bogati sloji družbe so že našli smisel svojega življenja: da streme za čim večjim bogastvom, da jim je življenje in dobrobit človeka nepoznana reč, še več, da jim je človek torišče, iz katerega raste bogastvo — za nje samo; a revni sloji, mesto da bi stremeli in delali, da se izkopljejo iz mračnega vpliva razbojništva, pa postajajo nevtalni napram velikim problemom znanosti in svoje lastne osvoboditve.

Mnogi delavci prodajajo svojo človeško dostojanstvo in smatrajo, da borba za človečanske in delavske pravice ni njihova zadeva. To, kar so včeraj že priznavali, kar so včeraj še zagovarjali, jutri pljujejo in delajo ravno nasprotno. Kaos je postal v njih možganih, v njih človeštvu. Z nerazu-

mevanjem gledajo na ju-naško borbo delavskih svobodnih strokovnih organizacij in delavskega pokreta sploh, ki ima cilj: boljše življenske pogoje in za priznanje človeškega dostojanstva.

Brezbržni so napram višjim idealom in napram idealizmu razumnih ljudi. V svojem ponižanju in obupnosti kriče:

»Kruha in zabave!»

V svojem ponižanju in obupnosti se vdinjavajo bogatim tudi idejno in prostovoljno, misleč, da dobe kruha in iger.

In vendar, vkljub vsemu nas tolaži misel, da poleg vseh malodušnih in brezznačajnih egoistov, moralnih propalic in verskih hinavcev, poleg nemislečih grmad delavskih sužnjev, so še mnoga in mnoga zavedna ljudska bitja — RAZREDNO ZAVEDNI IN SOLIDARNO ORGANIZIRANI DELAVCI — ki so že davno raztrgali s starimi tradicijami suženjskega življenja in ki kličejo gromoglasno: »KRUHA, DELA, PRAVICE IN SVOBODE!»

Dogodki — resen opomin.

Ozdravljenje ali zmeda.

Svet se nahaja pred velikim preobratom. Vprašanje je danes, ali človeštvo zna ločiti svojo voljo od tuje in primerjati svoje potrebe s tujimi in ali se zaveda, da se bližajo organizaciji človeštva, ki je nujno potrebna, ker živimo drug od drugega in si moremo ustvariti dobre socialne razmere le s solidarnim sodelovanjem.

Dogodki nam pa pričajo, da hoče svet drugam. V Nemčiji so te dni prišli na krmilo stari plemenitaši in fevdalci — zoper voljo naroda. To so ljudje, ki pripadajo oni kasti, ki je podpirala cesarja Viljema kot očeta zločinske svetovne vojne. Sokrivci svetovne vojne zaenkrat še ne mislijo poklicati Hohenzollernca na prestol, a gotovo je, da hočejo z novimi volitvami uglasiti pot fašistom ali pa vojaški diktaturi. Tedaj pa postane tudi vprašanje Hohenzollerncev aktualno.

Da je to ofenziva kapitalizma,

je dokaz tudi to, ker pravijo, da je treba vzeti narodu vpliv na upravo države, odpraviti demokratizem ali pa sploh parlamentarizem in uvesti diktaturo, ki bo odpravila socialno zakonodajo, znižala plače in vzela delavstvu tudi pravico, da se bori za izboljšanje svojega socialnega položaja. Nemški fevdalci in aristokrati pa pripravljajo poleg tega še inflacijo, da bo s tem izpilo delavstvo zadnjo kupico trpljenja zaradi zločinske vojne.

Kaj nas torej uči ta razvoj?

Razvoj gre svojo pot. Če kapitalizem ne zna več vršiti svoje naloge v dosedanjih profitarski obliki, potem se mora reorganizirati. Reorganizirati se mora tako, da bo koristil splošnosti. To je zahteva splošnosti in splošnost bo tudi morala izvozovati na kakršenkoli način te reforme.

Veliki interesi delovnih slojev so torej na dnevnem redu. In kakor družijo interesi fevdalce, aristokra-

XII. delavski prosvetni večer „Svobode“ in „Zarje“

kot zaključek prosvetnih večerov za to sezono, bo v ponedeljek, 27. junija t. l., ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani.

Na sporedu je nastop delavske godbe »Zarja« in terceta »Zarje«, govorni zbor »Svobode« Ljubljana in Šiška. Recitacije Borisa Božiča. Pisatelj Grahor bo predaval o Delovni šoli. Katja Delakova bo zaplesala po Straussovem valčku »Pomladanski zvoki« ritmični ples, nastudiran za ta večer, 13 letni Lado Krušič bo zapel »Oj, Triglav, moj dom...«, solisti-sopranistki Dragica Sokova in Silvec Josipina ter baritonist Arnold Arčon bodo zapeli več lepih solosplovov, oktet »Ljubljanskega Zvona« pa več narodnih pesmi.

Lep večer bo, udeležite se ga. Vstopnina je neznatna, po 3.— in 2.— Din.

te, veleposestnike, industrijce in ban- kirje, tako morajo družiti interesi tudi vse delovno ljudstvo in vse de- lovne narode. Zato se delavsko gi- banje bori za emancipacijo, za sa- mostojnost in enakopravnost svoje- ga gibanja in smatra, da je vsakdo nasprotnik tega stremljenja, ki di- rektno, dejansko ali moralno pod- pira nasprotno interese in stremlje- nja.

Nikdar v zgodovini človeštva še ni bila emancipacija delavskih inter- esov tako važna kakor danes. Dolž- nost vsakega delavca in nameščen- ca je, da se v polni meri zaveda, da zahtevajo delavski interesi delavsko politiko in da je močno le enotno in organizirano delavstvo. Slišali smo že vse to, a je danes tudi potrebno.

Pokojninsko zavarovanje delavcev

pomeni akt socialne pravičnosti v veliko korist zavarovanih delavcev, narodnega gospodarstva, občin in države.

»Slov. Narod« od 21. maja 1932 je prinesel sledeči članek, ki ga radi informativnosti vsebine ponatiskujemo. Ured.

Milan Glaser, generalni direktor SUOR-a, je imel na novo ravnatelj- stvo SUOR-a, imenovano po ministru socialne politike in narodnega zdrav- ja, obsežen nagovor, v katerem je podal pregled zadnjih treh let delav- skega zavarovanja in opisal vpliv se- danje gospodarske krize na razvoj delavskega zavarovanja.

Predno navajamo posamezne fak- torje, ki so nepovoljno vplivali na delavsko zavarovanje, hočemo ome- niti, kako majhna je ekonomska moč našega delavca in kako slab konzu- ment je naš delavec.

Povprečno število zavarovanih delavcev v letu 1931 je znašalo 609.190. Od teh je imelo dnevni za- služek do 11.60 Din 98.781 delavec, (všteti so vajenci, otroci in nekaj že- na). Z zaslužkom nad 11.60 do 20 Din dnevno (ali 70 do 120 Din na teden) je bilo 124.357 delavcev. Z zaslužkom nad 20 do 34 Din (ali 126 do 204 Din tedensko) 165.521 delavec. Z zaslužkom nad 34 do 48 Din dnevno (ali 210 do 288 Din tedensko) 102.562 de- lavca. Z zaslužkom nad 48 Din dnevno je bilo samo 117.869 delav- cev in nameščenec. Ta položaj se slabša od dne do dne, ker opazujemo dan za dnem padanje delavskih plač zlasti izpod 120 Din tedenskega za- služka.

Pri presoji razmer, v katere je zašlo naše delavsko zavarovanje, moramo naglasiti, da nekateri novi zakoni in drugi predpisi obvezujejo

Konzorcij »Svobode« se je odločil, da izda v slovenskem prevodu knjigo

Karl Marx, Kapital.

V tem klasičnem delu razkriva Marx železne zakone gospodarstva in družbe. Njegova spoznanja so odločilno vplivala ne samo na teoretični razvoj socialno - ekonomske vede, temveč njegovi nauki so dali tudi pobudo

velikemu in globokemu ljudskemu gibanju,

ki stremi po popolnejši človeški družbi.

Baš sedanja doba grandiozno potrjuje veljavnost in pravilnost gospodarskih in družabnih zakonov, kakor jih je odkril Marx.

Marxov »Kapital«

izda »Svoboda« po zadnji spopolnjeni Borchardtovi ljudski izdaji. Juliju Borchardtu se je po sodbi vseh merodajnih kritikov posrečilo, da je

brez škode za razumevanje celotnega Marxovega sistema

izločil ves ne nujno potreben znanstven balast in ponavljanje, ki jemlje originalnemu delu preglednost in zakovnost. Tako je omogočil širši krogom, da morejo s pridom študirati to veliko delo, ki je v originalu preobsežno (ima okrog 2.200 strani).

S »Svobodino« izdajo »Kapitala«,

ki je že preveden v vse druge kulturne jezike, hočemo tudi v slovenski literaturi postaviti geniju Karla Marxa skromen spomenik.

Knjiga je namenjena zavednemu delavstvu, zlasti delavski mladini, ki bo našla v njej za svoje ideale trdne argumente hladnega razuma.

Knjiga je namenjena tudi slovenskemu izobraženstvu in dijaštvu, ki se pri proučevanju socialno-ekonomskih problemov ne more izogniti znanstvenemu delu K. Marxa.

Končno je namenjena knjiga tudi vsem nasprotnikom naukov K. Marxa, da ga vsaj spoznajo, ker pri nas so ga običajno zavračali, ne da bi čitali njegovo delo.

Slovenski prevod za »Svobodino« izdajo se je pripravljali z vso skrbnostjo že tri leta in bo jezikovno dovršen in tekoč. Pridejan bo tolmač tujk in znanstvenih izrazov.

Knjiga bo izšla na 20 tiskovnih polah velikega formata in bo stala v prvovrstno platno vezana v prednaročni SAMO DIN 50.— (kasneje DIN 80.—).

Ta naročnina 50 Din mora biti PLAČANA NAJKASNEJE do 3. OKTOBRA t. l. Lahko plačujete v OBROKIH po položnicah, ki Vam jih na željo pošlremo. Knjige bomo razposlali le onim, ki bodo v naprej poravnali vso naročnino 50 Din.

Sodrug! Ne odlašajte! Naročite takoj!

Strok. komisija za Slovenijo.

delavsko zavarovanje na izdatke, katerih zakonodajalec ob legislaciji ZZD-a sploh ni mogel predvidevati. Za take izdatke delavsko zavarovanje nima nobenega kritja. Tako na pr. zakon o pobijanju nalezljivih boleznih določa, da delavsko zavarovanje nosi bremena (hranarine itd.) onih zavarovancev, ki so izolirani radi profilakse epidemij. Zakon o bolnicah določa, da delavsko zavarovanje plača pristojbine tudi za one bolnike, ki bolujejo na duševnih boleznih, odprti tuberkulozi in veneričnih boleznih. Isti zakon določa nadalje, da je SUOR dolžan iz svojih sredstev dajati dolgotrajne kredite za zidanje in razširjevanje državnih in banovinskih bolnic. Samo po sebi se razume, da se bo pri reviziji ZZD-a moralo upoštevati novo stanje in novi predpisi.

Tudi k obveznosti zavarovanja je treba nekaj pripomniti. Z zakonom o nujni izvedbi javnih del so izločeni iz obveznosti zavarovanja delavci pri javnih delih izjemši one delavce, ki delajo po nalogu podjetnikov. Ravno tako je odrejeno s pravilnikom o dajanju hitre pomoči siromašnemu prebivalstvu v krajih, ki trpe pomanjkanje, da oni, ki so pri tem zaposleni, ne spadajo v zavarovanje. SUOR je zavzel stališče, da so vsi

ne glede na namen javnih del zavezani zavarovanju in je napravil pri merodajnih faktorjih primerne korekture.

Jasno je, da se z zviševanjem prispevkov in zmanjševanjem podpor delavsko zavarovanje ne more rešiti nepravil, ampak da je potrebna revizija ZZD-a. Specielno za uvedbo pokojninskega zavarovanja delavcev bi se sistem našega socialnega zavarovanja izpopolnil in obenem bi se olajšalo izvajanje bolniškega zavarovanja. L. 1930 je bilo bolniško zavarovanje baš doseglo bilančno ravnotežje. L. 1931 je začelo v deficit, ki ogroža vse naše delavsko zavarovanje. S pokojninskim zavarovanjem bi se razbremenila bolniška panoga, ker bi onemogli in stari delavci dobili podpore iz pokojninskega namesto iz bolniške panoge. Procent upravnih stroškov bi se znižal najmanj za 20 do 25%.

Odlašanje pokojninskega zavarovanja pomeni velikansko moralno in ekonomsko škodo sami državi. Brez pokojninskega zavarovanja obremenjujejo onemogli in stari delavci ne samo bolniško zavarovanje, temveč poleg javne karitativnosti tudi občine in državo. Tega se dobro zavedajo naše občine. Samo iz dravske ba-

novine se zavzema okrog 80 občin za uvedbo pokojninskega zavarovanja.

Višina oskrbnih stroškov v bolnicah povsod narašča. Oskrba v bolnici usmiljenih sester v Zagrebu znaša dnevno Din 30 za osebo. V Beogradu stane Din 32.— in v Ljubljani Din 32.50. Dnevna oskrba na klinikah znaša na podlagi naredbe prosvetnega ministra Din 41.50. Radi velikega števila zavarovancev, ki se zdravijo v bolnicah in na klinikah, stroški zdravljenja znatno naraščajo.

Stroški zdravi delavskega zavarovanja so prekomerno visoki. Zato se je SUOR odločil, da se posluži svoje pravice in ustanovi lastne lekarnice v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu. Sam ta sklep je povzročil, da je lekarniška zbornica v Beogradu sklenila, da ne bo obnovila nove pogodbe o dobavi zdravil.

V poslovanju SUOR-a z denarnimi zavodi so bile radi znanih razmer neprestane težkoče. Zato se mora SUOR posluževati v poslovanju s svojimi krajevnimi organi poštne hranilnice. Večje zneske vloga SUOR samo v popolnoma likvidne zavode. Pri Trgovski in kreditni banki v Sarajevu, ki je prišla v konkurz, znaša vloga SUOR-a Din 1,834.286.50, pri Zadrugi banki v Ljubljani, ki je v likvidaciji, pa Din 717.715.—.

Finančni zakon 1932-1933 je ukinil vse subvencije. Ostal je samo še prispevek države Din 60.000 za podpore rentnikov v inozemstvu.

Zaostanki na neplačanih prispevkih so narasli nad 170 milijonov Din. Pobiranje prispevkov je vedno težje. SUOR je dovolil glede na gospodarsko krizo gotove olajšave pri obročnem plačevanju zaostankov na prispevkih. Prispevki se morajo mnogokrat pobirati s pomočjo rubeža, ker SUOR rabi dnevno nad milijon Din. Radi likvidacije mnogih obratov bo velik del prispevkov zastaral in propadel. Odpisi prispevkov bodo zopet dosegli milijonske zneske.

Važno je vedeti, kako gospodarska kriza deluje na investicije v delavskem zavarovanju. Trenutno se zidajo samo uradne stavbe v Beogradu in Skoplju. Zidanje ostalih stavb se je moralo ustaviti radi pomanjkanja razpoložljivih sredstev. Pred kratkim je bilo vendar več zidarskih del gotovih. Leta 1928 se je začelo povečevanje sanatorija »Brestovac«, ki je končalo 1930 s stroškom Din 3,892.225.—. Zdravilišče je dobilo na ta način novih 67 postelj. Istega leta se je začela graditi uradna stavba v Karlovcu, ki je bila dograjena l. 1930 s stroškom Din 1,490.660.—. Leta 1929 je bil razširjen sanatorij »Kasindol« s stroškom Din 1,867.873. Istega leta so izgotovljeni ambulatoriji v Vel. Bečkereku za Din 647.331. Uradno poslopje v Mostaru je stalo Din 3,306.757, v Kragujevcu Din 5,498.377, v Somboru Din 2,814.163. Uradno poslopje v Beogradu je preračunano na 20 milijonov Din. Ravno kar otvorena stavba v Mariboru stane 3,200.000. Kup-

na cena stavbe v Vrnjački Banji znaša Din 1,251.622. Kopališče Radio-Therma Laško je stalo Din 3,892.795. Zdravilišče »Zagreb« na otoku Krku stane Din 1,967.254. Zemljišče v Zatonu blizu Dubrovnika je stalo Din 1,510.579 itd., itd. Za zidanje sanatorija na Avali pri Beogradu je votiran kredit 10 milijonov dinarjev.

Posebno pozornost zaslužijo sodišča delavskega zavarovanja. Vseh tožb je bilo vloženih v treh letih 5106. Število razsodb do 31. decembra 1931 je bilo 4664. V letih 1928 do 1931 je izplačal SUOR na podlagi pravomočnih razsodb Din 8,449.456 za podpore in Din 3,301.872 za upravne stroške delavskih razsodišč — skupaj torej 11,801.328 Din. Največja težava, ki se je pri tem pojavila, je pomanjkanje enotnega vrhovnega razsodišča delavskega zavarovanja za ves državni teritorij. Niso ravno redki slučajji, da posamezna vrhovna razsodišča delavskega zavarovanja v popolnoma enakih predmetih in zakonitih predpisih donesajo popolnoma različne rešitve. V nekih konkretnih slučajjih je napravil SUOR predstavko ministrstvu socialne politike in narodnega zdravlja, da enotnost judikature delavskega zavarovanja zahteva enotno vrhovno razsodišče. Ravno tako je napravil SUOR istemu ministrstvu predstavko glede razsodb delavskih razsodišč v neugodnih slučajih, ki so se pripetili pri javnih delih, katera so izvzeta iz obveze delavskega zavarovanja, toda delavska razsodišča so vključ temu priznala rente ponesrečencem.

Ta kratek izvleček iz poročila g. Milana Glaserja kaže, v kakšnem težkem položaju je današnje delavsko zavarovanje in kakšne težke naloge morajo izvršiti novo imenovani zastopniki delavcev in delodajalcev.

STROKOVNI VESTNIK. KOVINARJI.

Jesenice.

Redni letni občni zbor tukajšnje podružnice S. M. R. J., sekcije težke železne industrije, ki se je vršil dne 12. junija t. l., je bil pravi zaključek vsega ogromnega dela, ki ga je izvršilo naše članstvo v mezdnem boju za novo kolektivno pogodbo. Nad 16 mesecev je trajala ta borba in zato je članstvo prišlo, da ponovno pregleda vse to delo in čuje poročila odbora v podrobnostih.

Pred pričetkom občnega zbora je koncertirala godba S. M. R. J. pod taktirko s. Čelesnika F. Ob otvoritvi so pevci jeseniške »Svobode« pod vodstvom Jerama M. dovršeno zapeli »Zbujenje duhov«, takoj nato je predsednik s. Jeram Jurij oficijelno otvoril občni zbor, pozdravil navzoče članstvo, osobito zastopnike drugih podružnic S. M. R. J. in institucij, ter podal besedo zastopniku De-

Dr. Avg. Reisman:

Delovno pravo v novem obrtnem zakonu

(Iz predavanja o novem obrtnem zakonu v Strokovni komisiji v Mariboru.)

(Nadaljevanje.)

Pritožba zoper kaznen.

Delavec pa se lahko zoper vsako kaznen pritoži na razsodniški odbor pri upravnih oblastih. Dokler ne bo razsodniških odborov, bo pač reševal te pritožbe srezki načelnik sam, oziroma pristojni obrtni referent. Ker mora službodajalec predložiti sezname o kaznih upravnih oblastih in ne razsodišču, sledi, da tudi pritožb zoper odmero kazni ne rešuje redno sodišče ali obrtno sodišče, dokler ni razsodniških odborov.

Odškodnina in denarna kazen.

Denarne kazni so določene le za prekrške zoper poslovni red podjetij. Poleg te denarne kazni se torej lahko podjetnik vedno zahteva od delavca odškodnino, če mu je isto delavec zakrivil s svojim nemarnim ali nevestnim delom. Toda to odškodnino mora delodajalec iztožiti potom sodišča.

Protizakoniti poslovni redi.

S poslovnim redom pa se ne morejo izpreminjati odredbe obrtnega zakona o službeni pogodbi. Ta red sme vsebovati le to, kar je dovoljeno po obrtnem zakonu, zakonu o zaščiti delavstva in drugih še veljavnih določilih občega državlanskega zakona,

oziroma drugih zakonov. Poslovni red, kakor tudi vsaka njegova sprememba se mora vročiti v treh dneh

1. upravnih oblastih;
2. banski upravi in
3. delavski zbornici.

Upravna oblast lahko protizakonite poslovne rede po zaslišanju pristojnih trgovskih, obrtnih in delavskih zbornic, popravi in zamenja. Dopustna pa je še pritožba podjetnika na bana.

Službe za provizijo (§§ 222 do 227).

Nova so v obrtnem zakonu določila o plačah s provizijo. S to zaščito obrtnega zakona se bodo lahko sedaj okoristili zlasti številni zastopniki, ki jih najemajo bodisi naši ali inozemski trgovci za obročno prodajo blaga, zastopniki zavarovalnic, prodajalci srečk in podobni nestalni uslužbenci, katerih pa je baš z ozirom na sedanje gospodarsko stanje vedno več in je bila njihova zakonita zaščita že prav nujna potreba.

Važno je v tem pogledu že prvo določilo, da mora dati službodajalec službojemniku, ki se je pogodil za sklepanje ali posredovanje kupčij samo za provizijo, ne da bi si isto točno izgovoril tudi glede višine, takšno provizijo, ki je v dotičnem kraju običajna za takšne in podobne posle. Ako torej provizija ni točno dogovorjena, iste ne more poljubno določati službodajalec, ampak mora tudi brez dogovora plačati toliko provizije, kolikor se sicer na dotičnem kraju v takšnem podjetju plačuje provizije za podobne posle.

Te provizije pa službodavcu še ni treba plačati, ako je službojemnik služboda-

jalcu samo imenoval kako osebo za nakup, ne da bi se tudi sicer potrudil, da se je kupčija izvršila. Če pa bi bil v kakem kraju že takšen običaj, da se plača provizija že tedaj, ako je službojemnik, zastopnik le imenoval za sklep kupčije službodavcu primerno osebo, mora seveda službodavec tudi od te kupčije, oziroma za to imenovanje osebe, plačati provizijo, odgovarjajočo poslu, ki bi se naj sklenila z imenovano osebo.

Kupčija je vedno sklenjena za službodavčev račun.

Kupčije, ki jih sklne službojemalec, kateremu je izključno poverjeno posredovanje kupčij, s tretjo osebo za službodavca, so vedno sklenjene za račun službodajalca. Le, če bi službodajalec takoj, ko je zvedel za kupčijo, brez odlašanja tretjemu izjavil, da kupčijo odklanja, ista ne velja na njegov račun.

Če pa bi imel zastopnik od službodajalca izrecno pooblastilo, da ga more v kupčijah zastopati, v njegovem imenu skleniti kupčije, in bi se nato pri tretji osebi skliceval, bi bila kupčija takoj veljavna, če v dotičnem pooblastilu ne bi bilo pridržka, da mora še službodajalec kupčijo odobriti.

Pravico do provizije

pridobi službojemnik pri poslih prodaje re doma šele tedaj, ko je dobil službodajalec iz prodaje že kaj plačila, in sicer vedno v razmerju tega plačila. Ako pa je dogovor drugačen, velja seveda ta dogovor. Pri drugih kupčijah, n. pr. nakupu nepremičnin, je pravica do provizije pridobljena takoj, ko je

posel sklenjen, n. pr. kupna pogodba, ali tudi najemna pogodba itd.

Vpogled v knjige.

Pri obračunu provizije mora službodajalec predložiti izpiske iz knjig o kupčijah, ki jih je sklenil službojemnik, da more ugotoviti svojo provizijo. Službojemalec lahko zahteva, da odredi sodišče v to svrhu pregled službodajalčevih trgovskih knjig po sodnem zvezdencu.

Zastopstvo za določeno področje.

Ako je dvomljivo, če je sklenil zastopnik kako kupčijo, ki je bila izvršena med trajanjem njegovega službenega razmerja brez njegovega neposrednega sodelovanja, med službodajalcem in odjemalci, mu gre provizija že tedaj, če dokaže, da je odjemalce sploh napotil na službodajalca, ali jih k njemu privedel.

Prevod tozadevnega določila odst. 1 §-a 223 iz izvirnika v slovensčini je v zakonski izdaji knjige založbe »Merkur«, ki je najbolj razširjena, netočno, ker pravi, da gre provizija za kupčije med službodavcem in odjemalci (!), ki jih je službodavec njemu odkazal ali pripeljal, medtem ko pravi izvirnik: »Na koje je službodavac upučen ili koje je on doveo.«

Zastopnika pa gre provizija tudi tedaj, če je izrecno postavljen za izključnega zastopnika v določenem področju ali krogu odjemalcev, in ni kaj drugega dogovorjeno, za vse kupčije, ki so se sklenile med službenim razmerjem na tem področju s strani službodavca, ali za njega, ali z njegovimi odjemalci, četudi brez zastopnikovega sodelovanja. (Dalje prih.)

lavske zbornice v Ljubljani s. Kopaču, ki med drugim izvaja:

Del. zbornica je bila vedno z Vami in Vas je pazljivo spremljala, ter s strahom opazovala, da-li boste kos težki borbi, v katero Vas je pognal nenasitni kapitalizem. Danes pa s ponosom zre na Vas; težak boj imate skoroda že za seboj, častno ste ga izvojevali, naprej po začrtani poti!

Za Oblastni odbor S. M. R. J. Ljubljana in podružnico S. M. R. J. Moste, tovarna »Saturnus« je pozdravil občni zbor s. Verbič z željo, naj isti vztraja v organizaciji in skrbi za nje porast vse dotlej, dokler ne bo 100 odstotna.

Za podružnico S. M. R. J. Ljubljana pozdravi s. Arnshek želeč, da naj bodo jeseniški kovinarji tudi še v bodoče vzgled in opora vsem ostalim kovinarjem po naši državi.

V imenu lokalnega združenstva pozdravi z. Kristan, opozarjajoč članstvo, naj ne pozabi svojih zadrug, izvrši svoj sklep z dne 3. aprila t. l., da kupujejo vsi kovinarji v svojem konsumu, da bo tako imela kolektivna pogodba tem večjo vrednost.

Po končanih pozdravih so sledila poročila odbora (blagajniško smo priobčili že v zadnji številki, tajniško danes na drugem mestu), katera je članstvo po stvarni debati, kljub raznim neslanostim, ki so jih hoteli nekateri uganjati, vzelo na znanje in odobrilo.

Prav tako je bil tudi predlog s. Pikona, kot predsednika nadzorstva, da se da odboru za njegovo vestno delovanje zahvala in razrešnica, proti 4 glasovom soglasno sprejet.

Sledile so nato volitve in ker je bila samo ena lista in sicer Saveznega sveta, je bila tudi ta soglasno sprejeta in so bili izvoljeni sledeči sodruzi:

Za podružnico S. M. R. J. Jesenice:

Celesnik Ivan, predsednik,
Toman Franc, tajnik,
Ažman Karol, blagajnik,
Pogačnik Nande, odbornik,
Jerala Franc, odbornik.
V nadzorstvo pa:
Žnidar Anton,
Rinaldo Milan,
Škerl Franc.

V širši odbor sekcije težke železne industrije pa poleg imenovanih še:

Za Javornik: Pukelj Franjo in Svetelj Joža, kontrolo pa Klemenčič Pavel.

Za Dobravo pa: Oblak Pavel, kontrola Flajs Ivan.

V svojem izčrpnem predsedniškem poročilu je s. Jeram opozarjal člane na uspehe, ki smo jih skupno izvojevali, kazal še na vse, kaj nas čaka v bodoče, apeliral nanje, naj ne nasedajo raznim demagožom in provokatorjem, kateri bi radi na naš račun delali reklamo zase, pojasnil, da mu je bilo nemogoče še v nadalje biti predsednik vsled preobilnih poslov in svetuje članom, da naj tako, kot dosedaj tudi v bodoče podpirajo novi odbor, da bo tako mogel izvrševati svoje težke naloge v skupno dobro vsega članstva.

Za tem je bil ta, nad tri ure trajajoči občni zbor, ki je bil svečana manifestacija vsega kovinarskega dela zaključen in člani so se razšli svesti si, da so sicer dokončali ogromno delo, da pa borba ni nikdar zaključena in da je treba biti vedno budno na straži za svoje pravice, ki pa končno niso nič drugega kot terjatev: za svoje pošteno delo, pošteno plačilo.

Poročilo tajnika

Saveza Mešalskih Radnika Jugoslavije, podružnica Jesenice, sekcija težke železne industrije za poslovno leto 1931-32, in sicer od 1. marca 1931 do 1. maja 1932 k rednemu letnemu občnemu zboru 12. junija 1932.

Za vsako organizacijo je občni zbor ti-sto ogledalo, v katerem se jasno vidi delo in poslovanje organizacije v minulemu letu, merilo, ki precizno kaže sliko stanja, v katerem se organizacija nahaja in je močan začetec poti, po kateri mora organizacija hoditi v bodočem letu, če si želi uspeha. Ako se pogledamo v zrcalo prošlega leta, tedaj nam kaže sliko, kateri se čudimo mi sami, dasiravno je en kos nas samih, dasiravno smo jo ustvarili mi sami. To je tako ogromno, tako veliko, toliko dela, truda, žrtve in samozatajevanj, da skoro podvomimo, da smo to mi sami, če bi ne verovali, da je samo močoven »Mi« zmožen kaj takega.

Preteklo poslovno leto je bilo leto neprestanega meznega gibanja, leto borbe za

novi kolektivni pogodbo, borbe za biti ali ne biti. Vsesporna kriza v industriji in celotnem gospodarstvu, pomanjkanje denarja na trgovskih tržiščih, nam je na eni strani onemogočalo zaposlitev in tako stalno izrivalo delavstvo na cesto; strašna razruvanost in neorganiziranost ostalega kovinarskega delavstva po državi nam ni dajala tistega hrbišča, ki bi ga lahko in bi ga bilo želeli, vendar vse to jeseniškega kovinarja ni splašilo, še manj zlomilo. Čim bolj je uvidel, da je sam, da se ostali ozirajo samo le na njega za pomoč, je spoznal, da je železen, da so mu živci in volja pri delu ojekleneli in to mu je dajalo moči, ko je izjavil: ne morem dati nič več. Za svoje pošteno delo tirjam pošteno plačilo, za trdo delo kos kruha zase in za svoje otroke. V kolikor je pozneje moral to svoje trdo prepričanje za malenkost spremeniti sem ali tja in še popustiti, gre vse to na rovaš onih, kateri, dasiravno sami delavci, vendar ne vredni tega imena, so kljub temu, da so videli, kako gigantsko borbo bojujejo, stali indiferentno ob strani, vendar pa pripravljali, da po končani borbi tudi oni sami odnesejo svoj delež. Na račun teh umazanih troto in pijavk gre vse to, najmanj pa ne na račun organizacije. Kdor tega ne vidi ali noče videti, je slep pri belem dnevu in mu ni pomoči. Da je organizacija delala, da je storila vse, kar je bilo v nje moči in še mnogo več, naj vam povejo sledeče številke:

Upravni odbor je imel 12 sej in nadzorstveni odbor 1.
Savezni svet je zboroval 48 krat.
Eksekutiva je imela 6 sej.
Generalnih članskih sestankov smo imeli 12.
Javnih shodov je bilo 9, 1 je bil oblastveno prepovedan.
Izvršna komisija je imela 8 sej.
Gospodarski sosveti so se sestali trikrat.

Po svojih delegatih smo prisostvovali 10 sejam krajevnega upravnega odbora bratovskih skladnic.

Imeli smo dalje 1 redno in 1 izredno skupščino krajevnih bratovskih skladnic, po 9 delegatih smo se pa udeležili tudi skupščine glavne bratovske skladnice v Ljubljani.

Prvi maj, praznik dela, smo praznovali s tem, da je delo počivalo.

Posamezne sekcije pa so delovale, kakor sledi:

Martinarna	sestankov 8	sej 3
Zidariji	sestankov 4	sej 2
Livariji	sestankov 5	sej 2
Žičnovajljarna	sestankov 5	sej 3
Elektrikariji	sestankov 6	sej 2
Žičariji	sestankov 4	sej 6
Mrzlovaljarna	sestankov 5	sej 2
Želbljarna	sestankov 3	sej 2
Mehanična delav.	sestankov 2	sej 1
Zavijalnica	sestankov 1	sej —
Kurilnica	sestankov 6	sej 1
Cevarna	sestankov 2	sej 1
Prostor	sestankov 3	sej —
Ekonomija	sestankov 2	sej 1
Javornik	sestankov 6	sej 6
Dobrava	sestankov 5	sej 4

Skupaj torej sestankov 72 sej 36

In če vključimo še zgornje, tedaj dobimo 98 sestankov in 121 sej, kar da skupaj število 299.

Pripomniti moram tu, da je število sej saveznega sveta radi tega tako visoko, ker je isti zboroval pred božičem 1931 redno vsak večer skozi 10 dni, prav tako pa tudi po 15. marcu vsak večer skozi 12 dni in pa, ker je veliko vprašanj rešil, ki bi sicer spadala pod kompetenco upravnega odbora. Ker pa smo hoteli dati članstvu priliko čim večjega sodelovanja, smo rajši take stvari iznesli pred savezni svet.

Poleg tega smo sodelovali še tako v centralni savezni upravi, kakor tudi v oblastnem odboru za Dravsko banovino in pomagali dvigati organizacijo še po drugih podružnicah. Tako je bilo naše zastopstvo ponovno v Lescah, Guštanju, Zrečah, Ljubljani, Trbovljah in Zagorju.

Od zunanjih delegatov so nas posetili ss. Bračinac, Kunčič, Krekič, Kopač, Uratnik, Vrankar, Arh in drugi.

Dne 25. aprila 1931 se je naš tajnik udeležil uradnega sprejema ravnatelja mednarodnega urada dela s. Thomasa v Ljubljani.

Da po težkem in napornem telesnem delu nudimo našemu članstvu odpočitek v prosti naravi v prijateljski družbi, smo dne 31. maja 1931 ustanovili društvo »Prijatelja Prirode«, ki se je zelo lepo razvijalo in je tudi že priredilo družinski izlet k slapu Peričnik. Žal, da se je na to društvo gledalo popolnoma napačno in da je dne 22. oktobra 1931 bilo oblastveno razpuščeno.

Pri letošnjih volitvah delavskih obratnih zaupnikov, katere smo izvedli dne 30. januarja 1932, smo dobili na Savi 11, na Javorniku 4 in na Dobravi 5 mandatorjev, torej od 28 dvajset zaupnikov SMRJ.

Da so bili poleg organizacijskih tudi obratni zaupniki vedno na mestu, o tem bi bilo odveč danes tu razpravljati. Pripomniti bi le, da so se vršili 4 plenumi obratnih zaupnikov in nešteto intervencij. Iz tega mesta mi bodi dovoljeno, da grajam, če se to sploh pri njegovi zaposlenosti sme imenovati, odnosno šteti v grajo, da glavni zaupnik ne vodi natančnega seznama vseh intervencij, da bi s tem lahko dokazal tistim demagožom in podlim denuncijantom, ki so s svojo ogabnostjo res dosegli, da je moral iti 16. junija 1931 v službo, dočim je preje imel prosti čas, da je mogel vse te mnogoštevilne intervencije izvršiti.

Lansko leto je bilo leto kongresov in konferenc. Povsod smo sodelovali po svojih zastopnikih, tako dne 28. junija na konferenci Strokovne komisije v Ljubljani, dne 20. septembra je imela ista svoj kongres v Ljubljani in dne 17. septembra je bil kongres URSSJ v Zagrebu.

Dne 21., 22. in 23. novembra 1931 pa smo po 4 delegatih prisostvovali našemu saveznemu kongresu, kjer so bile sprejete razne važne točke resolucije.

(Nadaljevanje sledi.)

RUDARJI.

Uredite konzum premoga.

Ta zahteva po pravilnejši razdelitvi premoga v državi bi pravzaprav bila odveč, če bi imeli pravilno urejeno gospodarstvo. Niti bi bilo treba, da se s tem vprašanjem bavi delavsko časopisje. Vendar, ker je pri tej neurejenosti predvsem prizadeto delavstvo in gotovi pridobitni krogi, je nujno potrebno, da se sliši mnenje teh najjačjih interesentov, to je delavstva.

Vprašanje pravilne razdelitve konzuma premoga ni novo, temveč že obstoja od časa, ko se je na našem trgu začel pojavljati inozemski premog in pa, ko je začela pojemat visoka povojna konjunktura v naši industriji in prometu. S padcem konjunktura je postalo tudi to vprašanje vedno pomembnejše. Tako so naši rudarski podjetniki kljub temu, da že več let propagirajo solidarnost v skupnih interesih, začeli pridno konkurirati med seboj. Velike zemljepisne razlike v zvezi s tarifno politiko, nadalje geološke in socialne prilike to konkurenco pospešujejo. Zato vidimo, da so do zadnjega časa in tudi še celo danes gotovi rudniki polno zaposleni, medtem ko drugi rudniki že leta in leta delajo z omejenim obratom.

Poleg tega pa prihaja še druga važna činjenica v poštev: to so državni rudniki. Država ima v svoji posesti in upravi 13 rudnikov, ki so v letu 1931 producirali 1,786.291 ton premoga ali 35.6 odst. celokupne proizvodnje. Če vzamemo napredovanje produkcije v državnih rudnikih od l. 1926 dalje, potem vidimo, da se je tam produkcija dvignila za 6.1 odst. do konca leta 1931, medtem ko je padla proizvodnja samo v Sloveniji v tem času za 9.4 odst. Razlika je torej 15.5 odst. in znaša letno 260.000 ton. Ako pa vzamemo v poštev najvišjo proizvodnjo v letu 1929, znaša zmanjšanje 355.477 ton. To pomeni, da je izgubilo zaposlitev 1792 delavcev, z letnim zaslužkom, ako vzamemo povprečno dnevno mezdo Din 46.50, Din 24,998.400. To je ogromna vsota, v kateri pa še niso vpoštevani prispevki za socialno zavarovanje, ki gredo tudi v milijone. Ne gre samo za zmanjšanje zaposlitve delavstva, temveč je temu delavstvu odvzeta tudi vsaka eksistenčna možnost ter s tem prizadeto tudi gospodarstvo naše banovine.

To je kričeče nesoglasje, ki ne zadene samo lastnike rudnikov, temveč ima še veliko večji socialni pomen za celokupno gospodarstvo. Pa zakaj to nesoglasje? Ne spuščamo se tu v različnost višine premogovnih cen, ker je to zadeva proste ponudbe po konkurenčni sposobnosti.

Ako smo zgoraj ugotovili napredovanje državnih rudnikov (izvzemši Velenje) in nazadovanje privatnih rudnikov, potem vidimo, da tiči ves problem v nabavi premoga drž. železnicam. Državne železnice, katere še danes konzumirajo 36 odst. od celokupne proizvodnje, predvsem favorizirajo kritje svojih potreb iz drž. rudnikov. In zakaj? Prvič zato, ker se breme rizika lahko prevrne v slučaju potrebe na državni proračun in manjko krije z dotacijami in drugič pa, ker uprava državnih rudnikov sama neomejeno urejuje višino delavskih plač. To se je zlasti pokazalo pri zadnjem meznem gibanju.

Iz vsega zgoraj navedenega je dovolj razvidno, da je pri nas ne samo iz kapitalistično-gospodarskega stališča popolnoma neurejena razdelitev konzuma premoga, temveč še slabše iz socialno-gospodarskega stališča delavstva.

Zato mislimo in upravičeno trdimo, da je večjega pomena in zelo nujna potreba, da se naše gospodarstvo v državi konsolidira brez vsakega privilegijev in izigravanja enega dela proti drugemu, kakor pa, da ostane obstoječe stanje, kakaj pri vsej tej špekulaciji končno le delavstvo največ trpi.

Zato povdarjamo in zahtevamo z vso odločnostjo: uredite pravilno razdelitev cen premogu in ne špekulirajte samo s tem, kdo bo cenejši vsled zmanjšanja izdatkov na plačah in socialnih dajatvah, temveč zadovoljite se z manjšim dobičkom! Uredite vaše krajevine in centralno upravo rudnikov tako, da ne bo vrhovna uprava skoro toliko stala, kakor vse delavske plače! Če hočete to izvesti in razumeti, potem boste videli, da ste velik del sedanje krize rešili. Ako pa tega ne boste hoteli pravočasno uvaževati, potem bo imela ta kriza še nedogledne posledice.

raje samo s tem, kdo bo cenejši vsled zmanjšanja izdatkov na plačah in socialnih dajatvah, temveč zadovoljite se z manjšim dobičkom! Uredite vaše krajevine in centralno upravo rudnikov tako, da ne bo vrhovna uprava skoro toliko stala, kakor vse delavske plače! Če hočete to izvesti in razumeti, potem boste videli, da ste velik del sedanje krize rešili. Ako pa tega ne boste hoteli pravočasno uvaževati, potem bo imela ta kriza še nedogledne posledice.

ŽIVILCI.

Peki — Maribor.

Glasom sklepa plenarne seje Zveze živilskih delavcev Jugoslavije, oblastnega odbora v Ljubljani, se je vršilo prošlo nedeljo veliko zborovanje pekovskih pomočnikov, katerega se je udeležilo nad 70 pekovskih pomočnikov. Zastopana je bila po našem povabilu tudi Zadruga pekov po svojem predsedniku g. Horvatu in g. Schoberju ter obrtni nadzornik g. Založnik.

Potek zborovanja se je v glavnem bavil z nedeljskim počitkom v pekovski stroki, kateri je zadnji čas v veliki nevarnosti, ker so ga začeli kršiti nekateri mojstri. Po temeljitom referatu s. Rakuša, kateri je orisal obupni položaj v pek. stroki ter navedel med drugim, da zadnji čas pripelje celo pekovski mojster Fürtner iz Ptuja sveže pecivo v Maribor, je nastalo med udeleženci silno razburjenje in slišali so se razni protestni klici v glavnem proti merodajnim faktorjem, ki nočejo slišati in razumeti obupnih klicev pekovskih pomočnikov. Po izjavah zastopnikov Pekovske zadruge se je ugotovilo, da je ogromna večina pekovskih mojstrov za popolni nedeljski počitek ter se čudimo, da oblasti ne nastopijo proti kršiteljem.

Apeliralo se je na navzočega obrtnega nadzornika, naj posveti večjo pažnjo pekovski stroki ter naj zastavi svoje sile, da se ohrani težko priborjeni nedeljski počitek, ki je že v celi Evropi zakonito vpeljan.

Resolucija, katero je navzoče članstvo enoglasno odobrilo, se odpošlje g. banu v Ljubljano. Pekovski pomočniki mesta Maribora in okolice apelirajo ponovno, da merodajni činitelji napravijo red. Nedeljski počitek naj traja od sobote popoldne do ponedeljka zjutraj in naj se uzakoni za celo Dravsko banovino enako. Vsako delo med tem časom bodi v pekarnah prepovedano tudi pekovskim mojstrom in njega rodbinskim članom. Naše upravičene zahteve zastopa tudi večina pekovskih mojstrov.

Pekovski pomočniki mesta Maribora si dovoljujejo nasloviti na naše delavske zastopnike Delavske zbornice sledeče javno vprašanje in poziv: So našim zastopnikom znane razmere in borbe za ohranitev nedeljskega počitka? Ali hoče zastaviti svojo avtoriteto za nas trpine pekovske pomočnike ter vplivati na merodajna mesta, da nam zagotovijo potom uredbe popolni nedeljski počitek? Pričakujemo, da boste storili svojo dolžnost tudi za nas, da se bodo izboljšale razmere pekovskih pomočnikov.

Peki — Ptuj.

Preteklo nedeljo so se zbrali v gostilni Šegula polnoštevilno pekovski pomočniki iz Ptuja, da razmotirajo o položaju živilcev. Sestanka se je udeležila po svojih zastopnikih podružnica Maribor. Po vsestranskih izpovedbah se je ugotovilo, da vladajo v pekovski stroki razmere, ki so enake razmeram kuljev v Indiji. Pekovski pomočniki in vajenci so postali na pritisk posameznih mojstrov popolna brezpravna raja brez najmanjših socialnih pravic. Garajo od večera do drugega dne opoldne, torej 12 do 13 ur in to skozi celi teden brez vsakega tedenskega počitka. A mezde? Od Din 50.— do Din 100.—! Ali ni to kulturni škandal, da se izrabljajo na tak način mladoletni vajenci in pomočniki? Kje je tukaj zakonita zaščita vajencev, kje je zakon o tedenskem počitku? Da naše trditve slone na resnični podlagi, naj navedemo nekaj slučajev: Pekovski mojster Horvatiček zaposluje med drugim tudi vajenca, ki ima šele 12 let; ta začne zvečer z delom ob 11. uri ter gara do drugega dne opoldne. Torej polnih 13 ur. Inspekcija dela za to nič ne ve. Ali hočemo na tak način vzgojiti zdrav, krepak narod? Enak je slučaj v pekarni Kodela. 14 letni vajenec Zupančič Fric mora delati od 9. ure zvečer do drugega dne opoldne itd. Naša dolžnost je, da brani delavske pravice, zato apeliramo na merodajno oblast v Ptuj, da zaščiti trpine, a postopa naj po zakonitih predpisih eksperimentalno. Pekovski pomočniki v Ptuj uvidevajo dolžnost in potrebo razredne strokovne organizacije, ki je edina zmožna, da brani njihove vitalne zahteve. Zato so enoglasno sklenili, da pristopijo kompaktno v organizacijo živilcev.

Pripomniti je še treba, da se je referatu iz Maribora pridružil s. Matjašič iz Ptuja, kateri je v stvarnih in lahko razumljivih besedah obrazložil pomen in potrebo skupnosti delavstva, borbe proletariata v njih razrednih organizacijah.

Pivovarji — Ljubljana.

Sestanek pivovarjev v Ljubljani se je vršil dne 14. junija 1932, na katerem se je razpravljalo o grozeči ukinitvi pivovarne v Mariboru in o potrebah, ki nastajajo z dneva v dan večje. Podan je bil v svrhu informiranja članstva referat o potrebi skorajšnjega povišanja članskih prispevkov ter o potrebi čim prejšnjega definitivnega ujedinenja vseh živilskih savezov Jugoslavije. V sedanjih težkih razmerah pa bi bilo to težko breme za članstvo. Povišanje bi prišlo v poštev le, ako bi se na drug način ne dalo izenačiti prispevek podpor z ozirom na bližajoči se kongres vrhovne uprave — kartela. Poudarjeno je bilo, da je finančni položaj oblastnega odbora kakor tudi podružnic z

ozirom na veliko brezposelnost zelo slab ter je treba štediti povsod, kjer se štediti da.

Resno pa je treba povedati vsemu delavstvu, da se z mlačnostjo in s premalim zanimanjem za organizacijo ne bo rešilo iz te krize, niti se ne bo moglo ubraniti naskoka podjetnikov, ki jim lahko v najkrajšem času znižajo plačo ali pa celo odpuste. Dogajajo se slučajji, kjer bi moral intervencirati obratni zaupnik, a prizadeti tega niti ne povedo zaupniku, ampak samo kritizirajo na svojo roko in po par mesecih pridejo na dan s tem, kje jih čelvelj žuli. Vsak dobro ve, kdo je njegov obratni zaupnik in dolžan je takoj javiti vsak nered in krivico zaupniku, ki bo izvršil potrebno intervencijo. Razumeti je treba in zadnji čas je tako, da se vsi zavedamo, da naša organizacija ni podporno niti pogrebno društvo, da bi vzdrževalo članstvo z velikimi podporami. Cilj naše organizacije je v prvi vrsti izboljšanje materialnega in socialnega položaja delavstva, kar se pa doseže samo z zavednimi in solidarnimi sodrugji. Vsi vemo, da je marsikomu to grozdje prekislilo in tak kruh pregrenak ter si misli: kar boste vi storili, bom jaz užival brez truda. Sodrugi, temu se da pomagati, kjer je vsaj polovica dobrih in zdravih. Kjer je skupnost, tam je moč, in zavedajte se svoje moči! Ne propuščajte nobene prilike, da ne bi pridobili vsaj enega novega člana, kar je v vašo korist.

Da omenimo še naslednji sklep, ki je bil na tem sestanku izglasovan. Običajno se je prakticiralo nekaj časa sem, da se za bolne sodelavce (!) pobira z nabiralno polo prostovoljne prispevke. Ker pa to ni v duhu pravil niti se ne sklada z načeli organizacije, se določi od sedaj naprej, da se v bodoče izdaja pole samo za tiste obolele, oz. potrebne sodelavce, kateri so bili organizirani in imeli članarino v redu v smislu pravil. Za indiferečne (neorganizirane) in za tiste, kateri so v znatnem zaostanku s članarino, torej, ki niso več člani, se v bodoče pole ne bodo izdajale niti se ne bo zanje ničesar nabiralo in tudi darovalo ne.

S tem sklepom je članstvo pokazalo, da ceni samo one, kateri so si sodrugji v dobrih in slabih razmerah, ki doprinašajo svoje žrtve za organizacijo.

Sodrugi! Trezno premisljimo, kam nas vodijo sedanji časi in pripravimo se na vse! Jaz sem nič. MI vsi smo moč.

BRIVCI.

Strokovna šola brivskih pomočnikov v Mariboru je priredila dne 12. junija ob 8. uri zvečer v Gambrinovi dvorani prvo zaključno tekmovanje v friziranju dam pod pokroviteljstvom g. podžupana Rud. Golouha. Strokovni učitelj je bil g. Rede Dragotin.

I. nagrado — zlat prstan, vreden 400 Din in diploma — je dobil tov. Jeroš Dobasič, pri g. Dobaju, Gosposka ulica.

II. nagrado — cigaretno dozo, vredno 300 Din in diploma — je dobil tov. Franjo Knez, pri gosp. Gjurinu, Jurčičeva ulica.

III. nagrado — orodje za onduliranje, vredno 200 Din in diploma — je dobil tov. Herman Dreksler, pri g. Marešu, Gosposka ulica.

V juriji so fungirali iz Maribora gospa P. Eigl-Leben, iz Celja g. Riko Grobelnik, iz Ljubljane g. Vili Franchetti in tov. Polde Habicht, iz Zagreba pa tov. Tošo Geršak.

Po tekmovanju se je vršila dobro obiskana prosta zabava, za ples pa je skrbela godba železniških delavcev in uslužbencev pod vodstvom kapelnika g. Schönherrija.

Ljubljana.

Vabilo na izredni občni zbor.

Izredni občni zbor brivskih in frizerskih pomočnikov in pomočnic se vrši dne 1. julija 1932 v Delavski zbornici. Ker je dnevni red zelo važen, je dolžnost, da se vsi člani polnoštevilno udeležijo.

Za odbor: Habicht, t. č. preds.

SPLOŠNA DELAVSKA ZVEZA.

Ribnica na Pohorju.

V nedeljo, dne 5. junija 1932 se je vršil lep obiskani redni letni občni zbor podružnice Splošne delavske zveze Jugoslavije. Predsednik s. Pečovnik je ob 9. uri dopoldne otvoril občni zbor, pozdravil številne navzoče in predložil sledeči dnevni red: 1. Poročilo odbora: a) predsednika; b) tajnika; c) blagajnika; d) kontrole. 2. Delovanje našega saveza, položaj delavstva, brezposelnost in bodoče naloge naše organizacije. 3. Volitev odbora in nadzorstva.

Poročilo predsednika je bil le kratek pozdravni nagovor, v katerem je konstatiral lep napredek organizacije in se zahvalil vsem članom in odbornikom, ki so do uspeha pripomogli.

Tajnik Pec Aleksander je poročal, da je od ustanovitve občnega zbora pristopilo v organizacijo 195 članov, od katerih je 145 rednih. Podružnični odbor je imel 12 sej in vršil so se 4 sestanki. Na dveh je poročal tajnik saveza s. Jakomin, na dveh pa s. Čeh. Podružnica je podvzela potrebne korake za izboljšanje delavskih razmer. Vršili sta se dve intervenciji od strani tajništva iz Ljubljane in je uspelo preprečiti znižanje plač v taki meri, kakor je podjetje Anton Res nameravalo. Pri Lenarčiču pa se je z intervencijo preprečilo upeljati splošno akordno delo. Obratni zaupniki pa so tudi sami izvršili več intervencij manjšega značaja. Odbor organizacije je napravil razne vloge in pri tožbe v zaščito svojih članov, tako na občino, kakor tudi na bansko upravo, Delavsko zbornico itd., in sicer zlasti v zadevi kuluka. Odbor organizacije je pripomogel

mnogim svojim članom, da so prišli do svojih pravic pri OUZD in Borzi dela. V januarju smo izvršili v obeh kamnolomih volitve obratnih zaupnikov.

Po delegatu smo se udeležili konference vseh organizacij, ki se je vršila v Ljubljani, dne 8. decembra 1931. Vsi naši člani prejema dvakrat mesečno list »Delavec«, da se izobrazujejo in so na ta način v stikih z vsem ostalim organiziranim delavstvom. Skušali smo ustanoviti tudi delavski podporni fond, kar pa smo vsled krize preložili. Skušali smo že v teh težkih časih, kje bi bilo mogoče izboljšati delavsko življenje. Naše delo je šele začetek. Ponosni smo nanj. Če bomo složno vsi organizirani, bomo združeni v močni organizaciji dosegli uspehe. Pozivamo zato še vse one, ki so neorganizirani, da stopijo med nas, ker neorganizirani delavec je škodljivec sam sebi in drugim.

Blagajnik Pečovnik Alojz je poročal: od ustanovitve pa do 1. maja 1932 je imela podružnica sledeče dohodke in izdatke:

Dohodki: 3835 prispevkov II. r. po 4 Din 15.340 Din; 195 pristopnin po 7.50 Din 1462 Din. Dohodki skupaj Din 16.802.—.

Izdatki: Upravní stroški 829.50 Din; list »Delavec« 1470.20 Din; blagajniku 0.10 Din od prispevka 383.50 Din; izdatki skupaj 2683.20 Din; odračunano savezu 13.687.30 Din; saldo dne 30. aprila 1932 Din 432.—. Izdatki skupaj Din 16.802.—.

Poroča, da so se vsak mesec redno pošiljali obračuni v Ljubljano.

Za kontrolo poroča s. Zgerm, da se je denarno poslovanje kontroliralo in je kontrola ugotovila, da je voden v vse v najlepšem redu, zato predlaga odboru zaupnico.

Predsednik je pozval člane k debati. Poročila so se vzela brez debate in z odobravanjem na znanje in se je izrekla odboru zaupnica.

Tajnik saveza s. Jakomin je v enournem poročilu orisal delovanje odbora v Ljubljani, kakor delovanje naših ostalih podružnic. Izjavil je zadovoljstvo nad lepo uspevačo podružnico v Ribnici na Pohorju in se zahvalil v imenu centrale vsem agilnim članom, ki so podružnico dvignili na tako višino. Izjavil je tudi, da je pregledal letošnje denarno poslovanje in je tudi topogledno najlepši red. Pozove članstvo k nadaljnjemu tako lepemu delu za delavske pravice.

Pri volitvah odbora je bil nato soglasno izvoljen naslednji odbor: Predsednik Pečovnik Ivan, podpredsednik Pungartnik Anton; tajnik Pec Aleksander, namestnik Pungartnik Peter; blagajnik Pečovnik Alojz, namestnik Uran Hinko, Odborniki: Ambrož Anton, Breznik Alojz, Gradišnik Karol in Konik Peter. Nadzorstvo: Zgerm Franc, Ladinek Ivan, Ditinger Roman in Tomažič Ignac.

Predsednik Pečovnik Ivan je nato s pozivom na bodoče delo za organizacijo zaključil lepo uspeli I. redni občni zbor.

Nelojalnost vodstva tovarne gumij »Semperit« v Kranju.

V zadnji številki »Delavca« smo poročali, da se je 25. maja končno sklenila kolektivna pogodba v imenovanem podjetju. Danes moramo poročati, da se je 25. maja v resnici ta pogodba sklenila. Pogodba je bila stilizirana in v tovarni podjetja napisana na stroj. Bila je prečitana in je ravnateljstvo podjetja, kakor zastopniki delavstva bilo z njo soglasno. Direktor pa je izjavil pred podpisom, da se bo pogodba na čisto prepisala in da jo mora predložiti upravni odboru tovarne v podpis. Izjavil je tudi s častno besedo, da bo pogodba v nekaj dneh podpisana.

Zgodilo pa se je ravno nasprotno. Čez nekaj dni smo prejeli od podjetja dopis, da kolektivne pogodbe ne podpisajo. Mi vidimo v tem igranju podjetja silno nelojalnost. Najprej podjetje celo zadevo zavlačuje 4 mesece, ko se na razpravi o vsem sporazumemo, pa celo zadevo izigra. Podjetje je bilo v vabilu posebej opozorjeno, da pošlje k razpravi svojega polnoobmočenega zastopnika in je ta zastopnik bil z vsem sporazumen.

Mi vidimo namen podjetja, da hoče izigrati delavstvo in izzvati stavko. Kakor vre v delavcih, vendar se na to pot za sedaj ne damo spraviti. Rečemo pa: Mera je polna. Inozemski gospodje se iz našega delavstva ne smejo norčevati. Pozivamo Inspekcijo dela, da napravi temu konec.

Stavka radi nezasižane redukcije mezd

v tekstilni tovarni inozemca Brauna v Mariboru. — Znižanje mezd od 50 do 70 odstotkov. — Tovarnar zahteva 12 urni delavnik v barvarni. — 72 delavk in delavcev stavka.

V tekstilni tovarni Braun je 13. junija t. l. nenadoma prišlo do ostrega meznega spora, ki je prisilil delavstvo, da se posluži skrajnega obrambnega sredstva proti tovarnarju — stavke.

Tovarnar Braun, o katerem smo imeli priliko že večkrat poročati v predelih našega lista, je včeraj popoldne nenadoma razglasil nov mezdni cenik za posamezne tekstilne izdelke.

Novi mezdni cenik predvideva ogromno znižanje že itak mizernih plač tekstilnega delavstva v tej tovarni.

Znižanje mezd po novem meznem ceniku dosega 50 do 70 odstotkov sedanjega zaslužka!

Delavstvo je bilo po objavi nove-

ga meznega cenika naravnost konsternirano.

V naslednjem objavljamo novi mezdni cenik, kakor si ga je zamislil g. Braun in kakršnega bi po njegovem mnenju delavstvo moralo sprejeti brez ugovora:

Izdelki	Zaslužek od metra izgotovljenega blaga v Din dosedaj	od 13. 6. dalje
Peru 2	1.20	0.50
Peru 1	1.70	0.76
Artikel 1500	1.40	0.56
Diagonal	1.70	0.80
Saglia	1.70	0.84
Artikel 6000	1.40	0.80
Admiral	1.90	0.93
Artikel 1000	1.80	0.96
Artikel 1700	1.80—2.—	1.—

To pa še ni vse, kar se je g. Braunu zahotelo. Med drugim je sporočil svojemu delavstvu tudi zahtevo po novi dodelitvi strojev. Delavka, oz. delavec, ki je doslej opravljal en stroj, bi dobil po novem dodeljen še en stroj. Moral bi torej delati kar na dveh strojih, zato da bi podjetje lahko prišlo do eno delovno moč, kakor da bi ne imeli celo armado brezposelnih na razpolago.

V barvarni, kjer je zaposlenih okoli 15 delavcev, pa je podjetje sklenilo uvesti 12 urni delavnik, kar je proti vsem predpisom zakona o zaščiti delavcev.

Delavstva se je polastilo silno razburjenje. Sporočilo je tovarnarju, da so ti pogoji nesprejemljivi. Ker pa je tovarnar vztrajal na svoji prvotni zahtevi, je delavstvo kot odgovor na to

stopilo v stavko.

Od 13. junija t. l. opoldne stavka v Braunovi tekstilni tovarni 72 delavk in delavcev. Vsa javnost simpatično pozdravlja ta solidarni nastop izkoriščenega delavstva proti inozemskemu kapitalistu. Naj ne smatrajo ti inozemski bogataši, da so naši delavci kitajski kuliji, da bi jim morali robotati za pest riža dnevno! Dovolj je potrpežljivosti! Tem inozemskim tovarnarjem, ki uživajo pri nas visoko carinsko zaščito, je treba povedati na odločen in jasn način, da ima izkoriščanje svoje meje. Ako niso s tem zadovoljni, pa naj likvidirajo svoja podjetja in gredo od kod so prišli. V lastnih državah (na Češkem in v Avstriji) jih bo delavstvo naučilo drugačnega postopanja.

Naši delavci pa naj se na teh zgledih uče, kako potrebna je močna strokovna organizacija.

Na posredovanje Del. zbornice v Mariboru je tovarna nato odustala od take redukcije in vrnila 20—25% plač, tako da po tem stanju ni udarec tako hud. Vendar je to le provizorijsko. 25. t. m. se vrše nova pogajanja o rezultatih dela na 2 strojih. Upati je, da se doseže sporazum.

Kultura.

I. V.:

Delavski oder »Svobode« v Ljubljani.

Uprizoritev Cankarjevega »Hlapca Jerneja in njegove pravice« v operi. — Nova inscenacija. — Govorilni zbor.

Zgodbo o hlapcu Jerneju in njegovi pravici je napisal Ivan Cankar in takorekoč v leposlovno obliko oblikoval Karl Marksov manifest. Z njo je živo pokazal vsemu delovnemu ljudstvu, vsemu proletarijatu, kakšna je njegova pravica in kako se mu ta pravica deli. Takšna je, »kakršno so ustvarili tisti, ki so mogočni«. Štirideset let je delal, gradil, ustvarjal, oblikoval, a ko bi se rad oddahnil, legel v zapeček in užival mirno in pokojno sad svojega štiridesetletnega dela in znoj, tedaj pa mu reče nekdo, ki še ni ničesar ustvaril in naredil, naj vzame svojo torbo in gre. Štirideset let je hlapcu Jerneju novi lastnik bogastva vrnil v kot.

In šel je hlapec Jernej, da poišče pravice tam, kjer se jo izreka. Pri občinskem predstojniku, pri sodniku, pri cesarju, pri župniku... In čudo prečudo, povsod so mu povedali, da takšne pravice ni. Je drugačna, takšna, kakršno so uzakonili mogočni. In tej pravici se je treba pokoravati, jo ceniti, se po nji ravnati...

Strašna trpkost je v tej zgodbi, strašno prokletstvo, višee nad človekom, izrečeno tiste dni, ko je hotel človek okusiti in pozdraviti sad Spoznanja in Življenja. Angel z ognjenim mečem je stal pred vrati vrta in nikdo, ki so mu bile roke žuljave in čelo znojno, se ni smel dotakniti tistega sadu. In v dolgi dobi preteklih tisočletij se je uzakonjala pravica, ki je govorila hlapcu

Jerneju: »Vzemi svojo culo in pojdi!« Pravica, ki govori še danes vsem hlapcem Jernejem.

Zgodba, ki jo je napisal naš Ivan Cankar, je pa šla po svetu in vsem govorila o pravici, ki jo išče hlapec Jernej. In to zgodbo so natisnili v vseh jezikih: angleškem, italijanskem, francoskem, nemškem, poljskem, ruskem... kdo bi vse naštel! Ta igra je stopila tudi na gledališke odre in zaživela na deskah, ki pomenijo svet. To zgodbo so oblekli tudi v glasbeno obleko in kot opera bo s svojimi akordi klicala po pravici, ki so jo ustvarili mogočni in po pravici, ki jo iščejo hlapci Jernej.

In to zgodbo je uprizoril v ponedeljek, 23. maja in v ponedeljek, dne 6. junija v opernem gledališču v Ljubljani tudi delavski oder »Svobode« v najnovejši obliki gledališke umetnosti v govornim zborom. V soboto, dne 18. t. m. pa v celjskem gledališču, kjer je gostoval.

Delavski oder »Svobode« je s svojo umetniško močjo pokazal že nekaj umetniško na višini stoječih predstav. Otroci tovarni in obratov, otroci dela so pri delavskem odru uresničevali svoje umetniške talente, ustvarjali in oblikovali. Pokazali so to v Golouhovi »Krizi«, v Tolstojevem »Vstajenju« in v Gorkega »Na dnu«, da ne govorimo o manjših umetninah. Pri delavskih prosvetnih večerih je govornilni zbor delavskega odra »Svobode« prodiral na čisti in pokazal najnovejše pridobitve v gledališki umetnosti, to je, kolektivno je oživel pesem in ji dal meso v rokah oblikovalca režiserja — v prejšnji dobi Bratka Krefta in Franja Petreta. — Sedaj je zasukal robove in se poglobil v umetniško oblikovanje in ustvarjanje iz delavskih moči režiser Ferdo Delak, človek, ki si je po srednji Evropi takorekoč ogledal ljudske odre in delal na proletarskih odrih in prireditvah uspešno in tako nabral odličnih izkušenj.

Stopil je k delavskemu odru v Ljubljani in se postavil pod geslo tega odra »Ne več človek z osebnim sodo, nego človek kot skupnost, kot kolektiv,« ter rekel:

»Cankarjev »Hlapec Jernej« in njegova pravica« naj zaživi v vas in izpregovori veliko besedo o pravici.

Bil je to velik dan »Svobode« in organiziranega delavstva. Mogočen »MI« je žel mogočno priznanje in bil je dožudek, ki je pričal, da organizirano delavstvo ne pada v obno, nego vstaja silno in zavedno.

Čast »Svobode«, ki vzgaja delavstvo!

Poznatí Marxove nauke je danes brez-pogojna potreba za vsakega delavca, za vsakega prebujenega človeka. Osnova vsega marksizma je Marxov »Kapital«, ki je izšel v milijonih izvodov v vseh kulturnih jezikih. V slovenskem jeziku izda to delo konzorcij »Svobode« v Ljubljani, Palača Delavske zbornice. Kdor se še ni naročil nanj, naj se takoj naroči.

Razno.

Nemški komunisti za enotno rdečo fronto. Centralni odbor komunistične stranke Nemčije (KPD) je izdal proglas z naslovom »Enotna rdeča fronta proti ruski reakciji«, v kateri ponuja socialno-demokratskim strokovnim organizacijam, da se združijo z njimi v skupni fronti in v skupnem boju proti fašizmu in vojni hujskariji. V razglasu se nadalje navaja, da K. P. D. ne bo nastopala proti poskusom nacije, da se polaste vlade, samo v parlamentu, temveč tudi z vso odločnostjo izven parlamenta. Nemški komunisti so torej končno uvideli nespametnost svoje dosedanje taktike, ko so dostikrat pomagali naciji pri izvajanju njih politike z namenom, da pomagajo s tem rušiti stabilnost države, pričakujejo, da bodo od popolnega državnega razsula imeli oni kak politični uspeh. Stvari so se pa tako zasukale, da je postalo hitlerjevstvo tudi komunistom nevarno in se zavedajo, da če se vsede k državnemu krmlu nacionalni socializem, da bo z demokratskim življenjem zadušil tudi komunizem. Do tega spoznanja so došli nemški komunisti sicer zelo pozno, vendar še ne prepozno. Verjetno je tudi, da so prejeli nemški komunisti migljaj iz Moskve, katero more težke skrbi za Daljni vzhod in bi jim v tem trenutku lahko postala hitlerjevska Nemčija posebno nevarna. Kajti kljub vsemu besedičenju o nacionalnem separatizmu je nacionalizem postal danes ravno tako mednarodno kakor socializem, cerkev in kapitalizem. Že danes se preko raznih državnih mej medsebojno podpira moralno in gmočno. In uspehi nacionalistov v eni državi slave v drugi, čeprav navidezno nasprotni, kot svoj lastni uspeh. Nemški komunisti bodo s svojimi poslanci v pruskem deželnem zboru odločali, kdo bo vladal v bodoče Prusijo, in upajmo, da ne bodo več hoteli biti orodje reakcije.

Vojne ne sme biti več!

Koliko je stala regulacija porodov v svetovni vojni?

Svetovna vojna je zahtevala 9.743.914 mrtvih, 20.927.458 ranjenecov in nad tri milijone požežancev, ki so izgubili brez sledu. Charles Devinger je izračunal, da se je število prebivalstva desetih evropskih držav znižalo za 35 milijonov ljudi. In ta resnično posrečena operacija (blagoslovljena regulacija porodov) je veljala, če malo računamo, 840 milijard zlatih frankov. Drugi statistiki trdijo, da so znašali stroški celo 100 milijard angleških funtov, torej 27.200 milijard dinarjev, kar bi znašalo na prebivalca zemlje, če računamo, da je 1800 milijonov ljudi na svetu, 15.100 dinarjev (vštevaj divje narode). Ta vsota bi zadostovala za odpravo vse sirmoščine na vsem svetu.

Kljub vsem tem grozovitim številkam in grozovitim škodam imamo še danes nespametnike, ki sanjajo o novi vojni!